

Dionizos (także **Bakchos**, **Bachus**; [gr.](#) Διόνυσος Diónysos, Διώνυσος Diónysos, Βάκχος Bákchos, [łac.](#) Dionysus, Bacchus) – w [mitologii greckiej](#) bóg płodności, dzikiej natury, winnej latorośli i wina, reprezentujący jego upajający i dobroczynny wpływ. Syn [Zeusa](#) i śmiertelniczki [Semele](#). Kult Dionizosa przywędrował do Grecji ze Wschodu, z [Tracji](#), około VI wieku p.n.e., choć jego imię w formie dopełniaczowej *di-wo-nu-so-jo* pojawia się już w zapisanych [pismem linearnym B](#) zabytkach [mykeńskich](#) z XIV-XIII w. p.n.e.^[1] Na cześć Dionizosa odbywały się [Dionizje](#), jego kult sprawowały [bachantki](#), które organizowały [ekstatyczne](#) misteria.

Kult[

Dionizos jest bogiem religijnych obrzędów, podobnych do tych, które odprawia się ku czci [Demeter](#) czy [Persefony](#). W trackich misteriach miał na sobie skórę lisa, symbolizującą nowe życie. Jego misteria należały do najbardziej sekretnych. Wielu badaczy uważa, że Dionizos jest połączeniem lokalnego, greckiego bóstwa z innym, potężniejszym bogiem z Tracji lub [Frygii](#), prawdopodobnie z [Sabazjosem](#).

Narodziny

Jego matką była śmiertelniczka Semele, córka [Kadmosa](#), a ojcem Zeus. Żona Zeusa [Hera](#) była zazdrosna o jego kochanki. Kiedy Semele była w ciąży, bogini namówiła ją, by zmusiła Zeusa do ukazania swojej prawdziwej postaci. Semele nie wiedziała, kim naprawdę jest jej kochanek i z początku nie wierzyła Herze. Nakazała Zeusowi, by dowiódł swojej boskości. Śmiertelnicy nie mogą jednak oglądać prawdziwych postaci bogów i Semele spłonęła. Zeus uratował płód Dionizosa, zaszywając go sobie we własnym udzie. Kilka miesięcy później Dionizos się narodził.

Według innych źródeł był synem Zeusa i [Persefony](#), królowej świata podziemnego. Zazdrosna Hera i w tej wersji chciała zabić dziecko: posłała [tytanów](#), by rozszarpali niemowlę na kawałki. Zeus nie zdążył uchronić małego Dionizosa od śmierci. Zjedli oni wszystkie kawałki, oprócz serca, które uratowała [Reja](#). Mając jego serce, Zeus chciał „odtworzyć” Dionizosa w łonie Semele, dlatego Dionizos nazywa się „podwójnie urodzonym”. Niektóre źródła podają, że Zeus nakazał Semele, by zjadła ona serce Dionizosa.

Dzieciństwo

Mitologia mówi, że Zeus oddał młodego Dionizosa pod opiekę [nimfom](#) deszczu na górze [Nysa](#). W nagrodę, Zeus umieścił je, już jako [Hiady](#), pośród gwiazd.

Kiedy Dionizos dorastał, odkrył niezwykle właściwości cennego soku z winorośli. Hera nie zapomniała jednak o nim i napiętnowała go obłędem, Dionizos wyruszył w wędrówkę po całym świecie w towarzystwie [satyrów](#) i [menad](#). Najpierw udał się do [Egiptu](#). W [Libii](#) spotkał [Amazonki](#), z którymi wybrał się na wyprawę przeciwko tytanom, których udało im się pokonać. Następnie wyruszył w kierunku [Indii](#). Po drodze stał się z królem [Damaszku](#), z którego żywcem zdarł skórę. Dionizos podbił [Indie](#), wprowadził uprawę winogron i założył wiele miast. W drodze powrotnej obróciły się przeciw niemu Amazonki, większość z nich zamordował. Lecz dwie z nich walczyły dalej i urwały mu rękę, zjadły ją i umarły przez boską krew Dionizosa.

Po powrocie do Europy Dionizos zawitał do Frygii, gdzie spotkał swoją babcię Reę, która wyleczyła go z obłędu i wprowadziła go w tajemnice swoich misteriów. Dionizos wyruszył potem do Azji, by rozprzestrzeniać tam kulturę wina, następnie przybył do Grecji, by tam dać początki kultu. Spotykał się tu nierzadko z oporem władców, ci jednak za każdym razem popadali w obłęd.